

Rynek pracy województwa pomorskiego w I półroczu 2012 r.

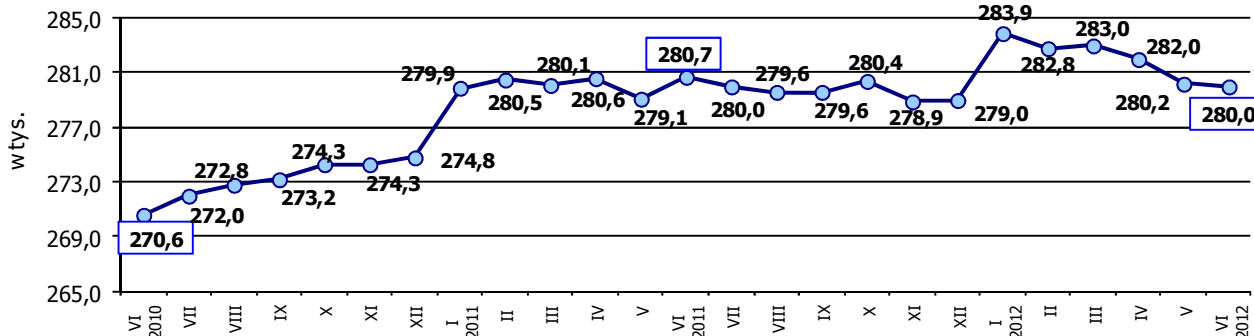
- W okresie od stycznia do czerwca 2012 r. w odniesieniu do I półrocza 2011 r. zaobserwowano poprawę w głównych obszarach gospodarki województwa pomorskiego, m.in. wzrost wartości produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach stałych o 9,0%), wzrost produkcji budowlano-montażowej (o 1,7%), wzrost sprzedaży hurtowej przedsiębiorstw handlowych (o 11,2%) oraz sprzedaży detalicznej (o 12,0%), a także wzrost oddanych do użytkowania mieszkań (o 27,8%). Wzrosły również nakłady inwestycyjne zrealizowane przez przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa pomorskiego (o 16,4%). Ponadto w tym czasie odnotowano zwiększenie przeciętnego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw (o 4,4%).
- Niekorzystne zmiany odnotowano m.in. w portach morskich – spadek obrotów ładunkowych o 21,7%, szczególnie w przeładunkach „masowych ciekłych” (o 56,0%). Ponadto w I półroczu 2012 r. pomimo że wyniki finansowe przedsiębiorstw uległy nieznacznej poprawie, to pogorszeniu uległy podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe firm (przychody z całokształtu działalności rosły wolniej [wzrost o 16,3%] niż koszty ich uzyskania [wzrost o 17,0%], co wpłynęło na pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów).
- Na rynku pracy w I półroczu 2012 r. odnotowano o 3,8% więcej ofert pracy zgłoszonych do urzędów pracy niż w analogicznym okresie roku poprzedniego.
- Liczba bezrobotnych natomiast, podobnie jak w I półroczu 2011 r., wykazywała tendencję spadkową, spadek ten miał jednak mniejszą dynamikę niż rok wcześniej. Zdaniem ekspertów resortu pracy powodem niższej dynamiki spadku bezrobocia jest zakończenie wielu inwestycji związanych z organizacją Euro 2012 oraz ostrożność pracodawców w zwiększaniu zatrudnienia ze względu na pogarszającą się koniunkturę gospodarczą w Europie.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw

- W czerwcu 2012 r. **przeciętne zatrudnienie** w sektorze przedsiębiorstw wyniosło w województwie pomorskim **280,0 tys. osób** i w porównaniu do grudnia 2011 r. wzrosło o 1,0 tys. osób, tj. o 0,3% (w kraju wzrost o 2,5%). W analogicznym okresie roku poprzedniego odnotowano wzrost o 6,0 tys. osób, tj. o 2,2%.
- W sektorze prywatnym przeciętne zatrudnienie wynosiło 251,6 tys. osób, w sektorze publicznym – 28,4 tys. osób. W I półroczu 2012 r. zatrudnienie wzrosło m.in. w sekcjach PKD: administrowanie i działalność wspierająca (o 16,3%), obsługa rynku nieruchomości (o 7,6%) oraz budownictwo (o 1,8%). Spadek zatrudnienia odnotowano m.in. w zakwaterowaniu i gastronomii (o 8,1%) oraz w handlu hurtowym i detalicznym; naprawie pojazdów samochodowych, włączając motocykle (o 2,7%).

Od lutego 2012 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wykazywało tendencję spadkową. Najwyższą dynamikę spadku odnotowano w maju – 0,6%.

Kształtowanie się przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w województwie pomorskim w okresie VI 2010 r. - VI 2012 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Popyt na pracę

- W końcu czerwca 2012 r. liczba **podmiotów gospodarki narodowej** zarejestrowanych w rejestrze REGON w województwie pomorskim wyniosła **261,0 tys.** (o 1,0% więcej niż w końcu czerwca 2011 r. oraz o 1,1% więcej niż w końcu grudnia 2011 r.); 97,0% tych podmiotów zarejestrowanych było w sektorze prywatnym. Dominujące w tym sektorze były osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – 191,3 tys., tj. 75,6% podmiotów sektora prywatnego zarejestrowanych w województwie.
- W okresie od stycznia do czerwca 2012 r. pracodawcy zgłosili do powiatowych urzędów pracy **27,5 tys. wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej**, co wskazywało na wzrost w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego o 1,0 tys. wolnych miejsc pracy (o 3,8%). Wzrost w omawianym okresie dotyczył miejsc pracy subsydiowanej o 1,1 tys., tj. o 13,3%, natomiast miejsca pracy niesubsydiowanej spadły o 0,1 tys. (o 0,7%).
- Wśród zgłoszonych w I półroczu 2012 r. wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej przeważały miejsca pracy niesubsydiowanej, które stanowiły 65,3% ogółu wolnych miejsc, natomiast udział liczby miejsc pracy subsydiowanej w omawianym okresie wyniósł 34,7% (w porównaniu z I półroczem 2011 r. udziału miejsc pracy niesubsydiowanej spadł a miejsc pracy subsydiowanych wzrósł o 2,9 pkt. proc.).
- W I półroczu 2012 r. zauważyć można dominację trzech sekcji PKD, w których działali pracodawcy oferujący zatrudnienie. Najwięcej wolnych miejsc pracy zgłosili pracodawcy z sekcji przetwórstwo przemysłowe – 6,2 tys. miejsc (wzrost w stosunku do I półrocza 2011 r. o 1,8 tys. ofert, tj. o 41,3%), z sekcji administracja publiczna i obrona narodowa – 4,4 tys. miejsc (wzrost o 0,5 tys., tj. o 14,2%) oraz handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 3,6 tys. miejsc (nieznaczny wzrost o 45 wolnych miejsc pracy, o 1,3%). Na uwagę zasługuje znaczne zmniejszenie liczby zgłoszonych wolnych miejsc pracy z sekcji budownictwo – spadek o 1,4 tys. miejsc, tj. o 32,6%.
- Podobnie jak w roku poprzednim, największe możliwości zatrudnienia miały osoby posiadające zawody należące do wielkich grup zawodów *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* oraz *pracownicy usług i sprzedawcy*. Dla pierwszej z tych grup zgłoszonych zostało 7,8 tys. wolnych miejsc pracy (28,5% ogółu wolnych miejsc pracy) i dotyczyły one głównie monterów kadłubów okrętowych, spawaczy metodą MAG, pozostałych spawaczy i pokrewnych oraz murarzy. Dla grupy zawodów *pracownicy usług i sprzedawcy* zgłoszono 7,1 tys. wolnych miejsc (25,9% ogółu), przede wszystkim dla robotników gospodarczych oraz sprzedawców.

- Na podstawie raportów „Rynek pracy specjalistów” sporządzanych kwartalnie przez portal pracuj.pl w latach 2011 - 2012 zauważyć można:

- wzrost w I półroczu 2012 r. liczby zamieszczonych w portalu ofert pracy w stosunku do I półrocza roku poprzedniego o 11,0% (dane dla województwa pomorskiego);

na poziomie kraju:

- duże zapotrzebowanie na pracowników do działu handlowego, IT, obsługi klienta i call center, technologicznego oraz finansowego;
- w porównaniu z I półroczem 2011 r. duży względny wzrost liczby ofert pracy w dziale księgowości (o 31,9%); w liczbach bezwzględnych największy wzrost odnotowano dla działu IT, obsługi klienta i call center.

- Bazując na wynikach badania ofert pracy zamieszczonych w internetowych portalach rekrutacyjnych (pracuj.pl i infopraca.pl) prowadzonego przez Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku zaobserwowano w I półroczu 2012 r.:

- przewagę ofert pracy zamieszczonych przez pracodawców działających w trzech sekcjach PKD: działalność finansowa i ubezpieczeniowa – 28,8% ogółu ofert, handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 19,1% ogółu ofert oraz informacja i komunikacja – 15,4% ogółu ofert;
- w porównaniu z I półroczem 2011 r. wzrost udziału ofert pracy według sekcji PKD, w której działa pracodawca, w szczególności wzrost ten dotyczył sekcji: działalność finansowa i ubezpieczeniowa o 6,0 pkt. proc. i działalność profesjonalna, naukowa i techniczna o 5,6 pkt. proc.;
- zmniejszenie się udziału ofert pracy pochodzących od pracodawców z sekcji przetwórstwo przemysłowe – spadek udziału tych ofert w ogóle o 5,0 pkt. proc.; w sekcji budownictwo – spadek o 0,8 pkt. proc.
- dominację ofert pracy skierowanych do czterech wielkich grup zawodów (89,2% ogółu ofert pracy): *specjalistów* – 39,1% ogółu ofert pracy, *techników i innego średniego personelu* – 24,6%, *przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników* – 13,7% oraz *pracowników usług i sprzedawców* – 11,8%;
- spadek udziału ofert pracy dla wszystkich wielkich grup zawodów poza grupą *technicy i inny średni personel*, dla której odnotowano wzrost udziału o 9,2 pkt. proc.

Zatrudnianie cudzoziemców

- W I półroczu 2012 r. pracodawcy złożyli w powiatowych urzędach pracy województwa pomorskiego **2,7 tys. oświadczeń** o zamiarze powierzenia wykonywania pracy obywatelom Republiki Białorusi, Republiki Gruzji, Republiki Mołdowy, Federacji Rosyjskiej i Ukrainy bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę (w tym 83,9% dotyczyło obywateli Ukrainy). Najwięcej cudzoziemców miało być zatrudnionych w budownictwie (45,4%) i w przetwórstwie przemysłowym (19,9%). W oświadczeniach dominowała praca w oparciu o umowy cywilnoprawne, które stanowiły blisko 70% wszystkich umów (o dzieło 38,4%, umowa zlecenie 30,5%). W analizowanym okresie odnotowano o ponad 10% mniej oświadczeń niż w I półroczu 2011 r. (w I półroczu 2011 r. – 3,0 tys. oświadczeń).

- Zmniejszyła się także liczba zezwoleń na pracę cudzoziemców spoza UE wydanych przez Wojewodę Pomorskiego. W I półroczu 2012 r. wydano **0,9 tys. zezwoleń** (w I półroczu 2011 r. – 1,2 tys.), w tym najczęściej obywatelom z Ukrainy – 0,4 tys. zezwoleń oraz z Uzbekistanu – 0,2 tys. Najwięcej zezwoleń wydano na pracę cudzoziemców w budownictwie i przetwórstwie przemysłowym (odpowiednio 19,3% i 15,2%), ponad połowa (54,4%) dotyczyła zatrudnienia robotników wykwalifikowanych.

Zwolnienia grupowe

- W I półroczu 2012 r. w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego pracodawcy znacznie zredukowali zatrudnienie, przede wszystkim na skutek pogorszenia się ich sytuacji ekonomicznej bądź restrukturyzacji firm. W tym czasie zwolnieniami objęto **1,3 tys. osób**, tj. o 0,2 tys. osób (o 22,8%) więcej niż w I półroczu 2011 r. Największych zwolnień grupowych dokonano w Gdańsku - 22 zakłady pracy zwolniły 0,4 tys. osób i w powiecie kwidzyńskim, w którym redukcji zatrudnienia w wielkości 0,4 tys. osób dokonał jeden zakład pracy. Redukcje zatrudnienia znacznie częściej przeprowadzały zakłady z sektora prywatnego – 33 firmy zwolniły 1,0 tys. pracowników, natomiast 17 zakładów należących do sektora publicznego zwolniło 0,3 tys. osób.
- Na poziom dokonywanych zwolnień grupowych w województwie pomorskim wpływ mają zarówno zwolnienia dokonywane w podmiotach działających na rynku regionalnym, jak również coraz częściej decyzje kadrowe podejmowane w centralach przedsiębiorstw o zasięgu krajowym, w szczególności prowadzących pośrednictwo pieniężne. W okresie styczeń-czerwiec 2012 r. istotny wpływ na pomorski rynek pracy miały zwolnienia dokonywane przez firmy m.in. zajmujące się produkcją elektronicznego sprzętu powszechnego użytku, zajmujące się sprzedażą detaliczną prowadzoną w wyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych, prowadzące działalność w zakresie inżynierii i związanego z nią doradztwa technicznego oraz produkujące kakao, czekoladę i wyroby cukiernicze.

Działania aktywizacyjne

- W I półroczu 2012 r. w ramach działań mających na celu aktywizację zawodową bezrobotnych¹ powiatowe urzędy pracy województwa pomorskiego wyłączyły z ewidencji bezrobotnych **11,9 tys. osób**, tj. o 20,6% więcej niż w I półroczu roku poprzedniego (9,8 tys. osób). Najwięcej osób rozpoczęło staże (3,6 tys.), szkolenia (2,5 tys.), prace społecznie użyteczne (2,2 tys.) oraz podjęło prace interwencyjne (1,5 tys.).
- W porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego wzrost liczby wyłączeń dotyczył większości działań aktywizacyjnych; największy wzrost odnotowano w ramach rozpoczęcia szkolenia o 40,5% (o 0,7 tys. osób) oraz stażu o 33,8% (o 0,9 tys. osób). Spadek liczby wyłączeń obejmował roboty publiczne (o 2,9%) i podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego (o 0,1%), natomiast w ramach rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych nie wyłączono ani jednej osoby (w I półroczu 2011 r. – 5 osób).
- W I półroczu 2012 r. urzędy pracy województwa pomorskiego na programy na rzecz promocji zatrudnienia wydatkowały o 15,8% mniej środków niż w analogicznym okresie roku poprzedniego.

Bezrobotni

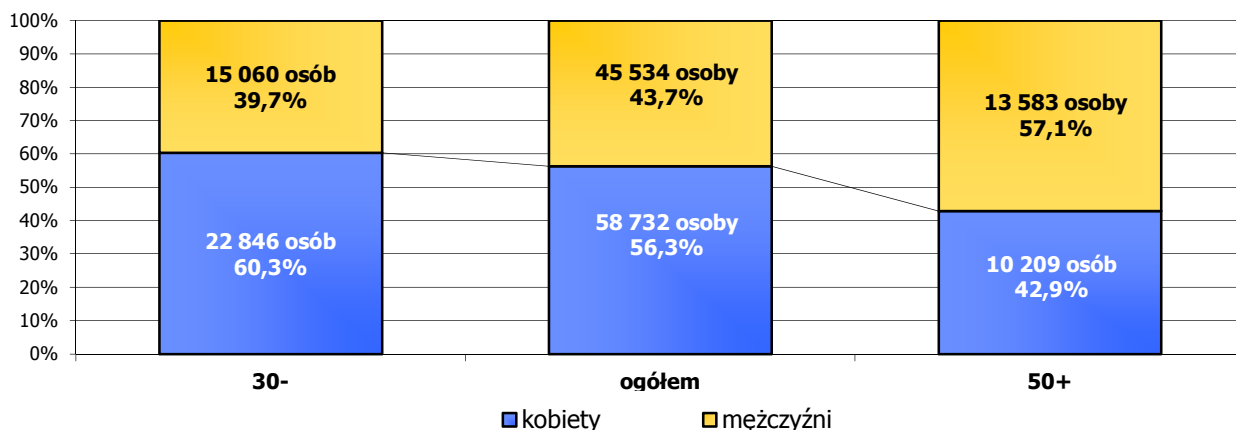
- Według stanu na 30 czerwca 2012 r. **liczba bezrobotnych** w województwie pomorskim wynosiła **104,3 tys. osób** (w czerwcu rok wcześniej 100,1 tys. osób).
  - W I półroczu 2012 r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 2,4 tys. osób, tj. **o 2,3%** (z poziomu 106,7 tys. osób w grudniu 2011 r.). Dynamika spadku liczby bezrobotnych w I półroczu 2012 r. była o połowę niższa od odnotowanej w analogicznym okresie roku poprzedniego (4,4%).
- Podobnie jak w roku poprzednim w pierwszych dwóch miesiącach 2012 r. liczba bezrobotnych w Pomorskiem rosła (w lutym osiągnęła poziom 117,1 tys. osób), w czterech kolejnych zmniejszała się.

¹ Działania aktywizacyjne obejmują: podjęcia pracy subsydiowanej, rozpoczęcia: szkolenia, stażu, przygotowania zawodowego dorosłych, pracy społecznie użytecznej, realizacji indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego lub podpisanie kontraktu socjalnego.

- Względny spadek liczby bezrobotnych odnotowano w 13 powiatach województwa pomorskiego, największy w powiatach: kościerskim o 12,9% (o 0,5 tys. osób), nowodworskim o 12,7% (o 0,4 tys. osób), puckim o 11,9% (o 0,4 tys. osób). Wzrost liczby bezrobotnych odnotowano w 7 powiatach, największy w powiecie gdańskim o 14,5% (o 0,4 tys. osób), w Gdańsku o 9,1% (o 1,0 tys. osób) oraz w Sopocie o 8,8% (o 0,1 tys. osób).
- W I półroczu 2012 r. stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie spadła o 0,3 pkt. proc. (w kraju spadek wyniósł 0,1 pkt. proc.) Na koniec czerwca 2012 r. stopa bezrobocia w Pomorskiem wynosiła **12,1%** i była niższa od krajowej o 0,3 pkt. proc. (w kraju 12,4%).
- W 6 powiatach województwa (bytowski, człuchowski, malborski, nowodworski, słupski, sztumski) stopa bezrobocia na koniec czerwca 2012 r. przekraczała 20%. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiecie nowodworskim (25,7%), najniższą w Sopocie (4,2%). Tym samym różnica między najwyższą a najniższą wartością stopy bezrobocia w województwie wyniosła 21,5 pkt. proc. (podobnie jak w czerwcu 2011 r.).
- Analizując zmiany liczby bezrobotnych według stanu na 30 czerwca w roku 2012 w stosunku do 2011 r. wśród wybranych kategorii bezrobotnych odnotowano przede wszystkim:
  - wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych w kategoriach: kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka (o 12,8%, o 1,4 tys.), niepełnosprawni (o 11,3%, o 0,7 tys.), długotrwale bezrobotni (o 8,0%, o 3,5 tys.), powyżej 50 roku życia (o 7,5%, o 1,7 tys.);
  - spadek o 2,9% (o 0,6 tys.) liczby osób do 25 roku życia; spadła również liczba osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki o 3,6% (o 0,1 tys.), w tym także osób, które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia o 5,1% (o 45 osób).
- **Na szczególną uwagę zasługują dwie kategorie wiekowe bezrobotnych: osoby młode do 30 roku życia oraz osoby powyżej 50 roku życia.**
  - W końcu czerwca 2012 r. w ewidencji powiatowych urzędów pracy województwa zarejestrowanych było **37,9 tys. bezrobotnych do 30 roku życia** (36,4% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych). Osoby z tej kategorii rzadziej niż bezrobotni ogółem posiadały prawo do zasiłku (13,7% osób z tej kategorii przy 19,4% bezrobotnych ogółem), częściej charakteryzowały się brakiem doświadczenia zawodowego (41,5% tej kategorii przy 19,5% bezrobotnych ogółem) i brakiem kwalifikacji zawodowych (38,5% tej kategorii przy 31,6% bezrobotnych ogółem).
  - Kategoria bezrobotnych do 30 roku życia jest silnie sfeminizowana – kobiety stanowiły 60,3% ogółu (22,8 tys. osób); ich udział było o 4,0 pkt. proc. większy od udziału kobiet w liczbie bezrobotnych ogółem (56,3%).
  - Wśród bezrobotnych do 30 roku życia przeważały osoby w wieku 25-29 lat (17,0 tys., tj. 44,8% omawianej kategorii). Częściej niż co trzecia osoba (37,2%) była w wieku 21-24 lata (14,1 tys.), zaś 18,0% stanowili najmłodszy bezrobotni, tzn. osoby w wieku 18-20 lat (6,8 tys. osób).
  - Ponad połowa bezrobotnych do 30 roku życia to mieszkańcy wsi (19,3 tys., tj. 51,0%), zaś 49,0% miast (18,6 tys. osób). W przypadku bezrobotnych ogółem sytuacja była odwrotna – mieszkańcy wsi stanowili 44,2% ogółu, a miast 55,8% ogółu.
  - Osoby bezrobotne do 30 roku życia charakteryzował wysoki poziom wykształcenia. Ponad połowa tej kategorii (20,8 tys. osób, tj. 54,9%) posiadała co najmniej średnie wykształcenie. Dla bezrobotnych ogółem udział ten był o 12,9 pkt. proc. niższy i wynosił 42,0%.
  - Co czwarty bezrobotny do 30 roku życia pozostawał bez pracy dłużej niż rok (9,3 tys. osób, tj. 24,7%). W przypadku bezrobotnych ogółem ponad roczny okres pozostawania bez pracy dotyczył co trzeciego bezrobotnego (31,4%).

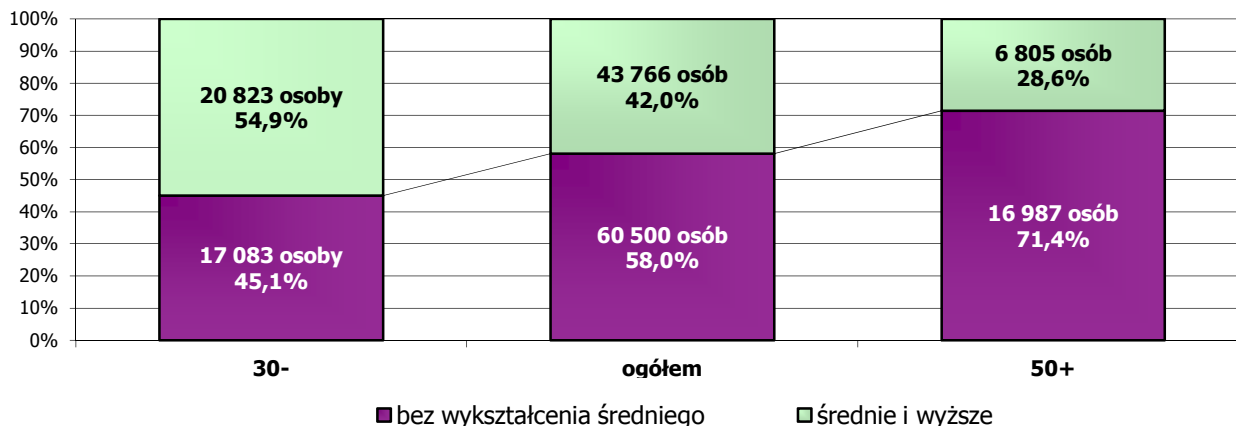
- W końcu czerwca 2012 r. zarejestrowanych w ewidencjach urzędów pracy było **23,8 tys. osób powyżej 50 roku życia**, a więc częściej niż co piąty bezrobotny w województwie (22,8%) należał do tej kategorii.
- Większość wśród bezrobotnych 50+ (13,6 tys. osób, tj. 57,1%) stanowili mężczyźni – ich udział był o 13,4 pkt. proc. większy od udziału mężczyzn w liczbie bezrobotnych ogółem (43,7%)².
- Częściej niż co czwarty bezrobotny 50+ (6,8 tys. osób, tj. 28,6%) posiadał wykształcenie średnie lub wyższe. Wykształcenia średniego nie miało aż 71,4% bezrobotnych powyżej 50 roku życia, tj. 17,0 tys. osób (udział wyższy o 13,4 pkt. proc. od analogicznego udziału dla bezrobotnych ogółem).
- Bezrobotni 50+ częściej niż bezrobotni ogółem pozostawali bez pracy dłużej niż rok – sytuacja ta dotyczyła 38,5% tej kategorii (9,2 tys. osób) wobec 31,4% w przypadku ogółu bezrobotnych (różnica udziałów wyniosła 7,1 pkt. proc.).

**Bezrobotni według płci
województwo pomorskie
stan na 30 czerwca 2012 r.**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań statystycznych rynku pracy MPIPS-01 oraz danych przekazanych przez powiatowe urzędy pracy województwa pomorskiego.

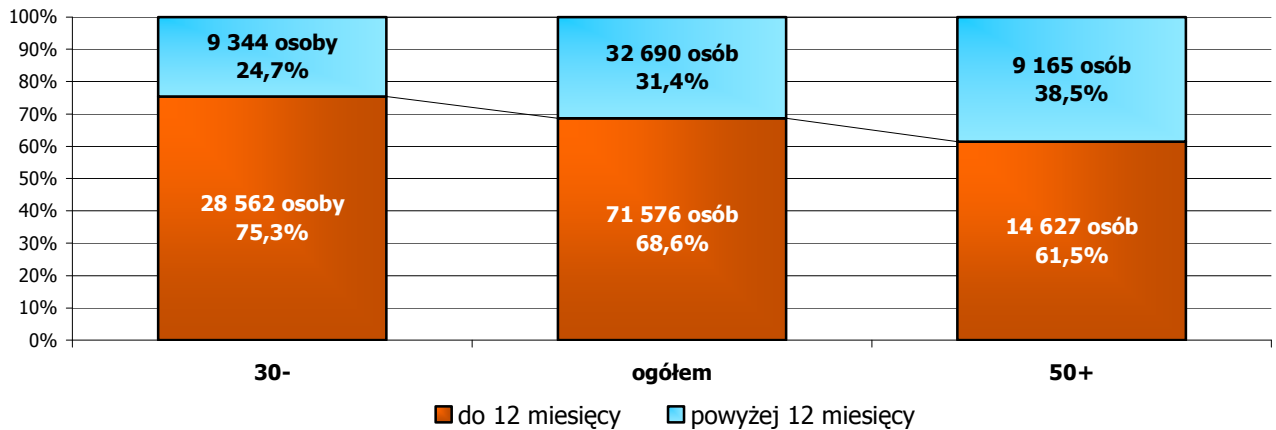
**Bezrobotni według poziomu wykształcenia
województwo pomorskie
stan na 30 czerwca 2012 r.**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań statystycznych rynku pracy MPIPS-01 oraz danych przekazanych przez powiatowe urzędy pracy województwa pomorskiego.

² W świetle definicji osoby bezrobotnej wynikającej z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.) osobą bezrobotną może być osoba, która ukończyła 18 lat i nie ukończyła 60 lat – kobieta lub 65 lat – mężczyzna.

Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy województwo pomorskie stan na 30 czerwca 2012 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań statystycznych rynku pracy MPIPS-01 oraz danych przekazanych przez powiatowe urzędy pracy województwa pomorskiego.

W materiale wykorzystano m.in.:

1. Bank Danych Lokalnych GUS.
2. Biuletyn Statystyczny województwa pomorskiego – II kwartał 2012 r., Urząd Statystyczny w Gdańsku.
3. Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego w czerwcu 2012 r., nr 6, 27.07.2012 r., Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego w lipcu 2012 r., nr 7, 30.08.2012 r., Urząd Statystyczny w Gdańsku.
4. Sprawozdania o rynku pracy: MPIPS-01.
5. Sprawozdanie o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy MPIPS-02.
6. www.pracuj.pl; raport „Rynek pracy specjalistów w I kwartale 2011 r.”, „Rynek pracy specjalistów w II kwartale 2011 r.”, „Rynek pracy specjalistów w I kwartale 2012 r.”, „Rynek pracy specjalistów w II kwartale 2012 r.”, stan na 24.09.2012 r.

Opracowano w Zespole Badań i Analiz, Wydział Planowania, Badań i Analiz, Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku.
Gdańsk, 28 września 2012 r.